

FINAŁ MISTRZOSTW

Wygramy
1,7 mld €,
czy przegramy
2,8 mld € ?

29.01.2009

Warszawa

RAPORT

Organizatorzy:

PROCESY
INWESTYCYJNE

Instytut im.
E. Kwiatkowskiego

Partnerzy:

PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.

Landis+
Gyr+
manage energy better

W dniu 29 stycznia 2009r. w siedzibie Polskiej Agencji Prasowej w Warszawie odbyła się debata zatytułowana „**Finał mistrzostw - wygramy 1,7 mld €, czy przegramy 2,8 mld €? Perspektywy inwestycji w energetyce w latach 2009-2020**”, zorganizowana przez firmę Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. , Stowarzyszenie ETA oraz Instytut im. E. Kwiatkowskiego.

Partnerami wydarzenia były firmy: Tauron Polska Energia S.A., Enea S.A., PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A., Landis+Gyr Sp. z o.o. , Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A., Elektrociepłownia „Zielona Góra” S.A..

Podczas debaty w charakterze prelegentów wystąpili:

- Marcin Korolec, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki,
- dr Mariusz Maciej Swora, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,
- prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group,
- Andrzej Sikora, Prezes Instytutu Studiów Energetycznych,
- Tomasz Chruszczow, Dyrektor Biura Związku Pracodawców Polskie Szkło, Wiceprzewodniczący Forum CO2, Zastępca Koordynatora Green Effort Group.

Debatę rozpoczęła Pani Marina Coey, Prezes Zarządu firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., serdecznie witając wszystkich uczestników zgromadzonych w liczbie ponad 100 osób i dziękując za wsparcie w organizacji wydarzenia wszystkim partnerom. Następnie poinformowała, że debata jest nagrywana - materiały i pełną relację będzie można obejrzeć na stronie internetowej www.proinwestycje.pl. Pani Prezes przekazała także informacje dotyczące firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., która od nowego roku uchwałą zarządu nie będzie wypłacać dywidend wspólnikom, a wypracowany wynik przeznaczy na działalność statutową, własny rozwój i wspieranie społecznych inicjatyw na rzecz efektywności (no dividend company).

Następnie głos zabrał Pan Marcin Korolec, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki. Na wstępie zaznaczył, że sukces osiągnięty w grudniu w Brukseli był wynikiem zbiorowej pracy, po czym nakreślił tło negocjacji w sprawie Pakietu Energetycznego - Klimatycznego. Trudność negocjacji wynikała z faktu, że Polska była odosobnionym przypadkiem w strukturze interesów i potrzeb innych krajów członkowskich. Wprawdzie funkcjonowała koalicja Państw Regionu (nowych Państw Członkowskich), jednak postulaty tej koalicji nie były spójne. Polska oczekiwała zaakceptowania rozwiązań dedykowanych energetyce węglowej oraz zapewnienia okresu przejściowego, natomiast partnerzy skupieni byli wokół stopniowego wprowadzania

pełnego aukcjoningu, który nie spowoduje drastycznych podwyżek cen energii, a jednocześnie będzie zastrzykiem pieniędzy zaoszczędzonych przy zakupie uprawnień CO₂. Polska jest jedynym krajem UE, w którym 95% energii pochodzi produkowanej jest z węgla (Estonia - 90%, Czechy - 60%). W związku z tym, zagwarantowanie interesów Polski było niezwykle trudne, ale mimo to udało się wprowadzić rozwiązanie przejściowe, zakładające że od 2013 roku Polska będzie zobowiązana do zakupu 30% uprawnień do emisji CO₂, natomiast 70% uprawnień zostanie przyznane za darmo na zasadzie benchmarku¹. Zgodnie z wyliczeniami Komisji Europejskiej, przy założeniu ceny 39 € za 1 tonę CO₂, Polska emitująca 140 mln ton CO₂ będzie zmuszona do zakupu uprawnień do emisji jedynie w stosunku do 42 mln ton CO₂. Od roku 2020 zacznie obowiązywać pełny aukcjoning. Okres między rokiem 2013 a 2020 powinien zostać wykorzystany na przeprowadzenie nowych inwestycji, które uzyskają pewną pomoc ze strony Państwa. Z okresu przejściowego będą mogły również skorzystać elektrownie, które do końca 2008r. fizycznie rozpoczęły nowe procesy inwestycyjne. Przeprowadzona ostatnio inwentaryzacja rozpoczętych inwestycji dała imponujące wyniki, na podstawie których można stwierdzić, że jest gotowość do rozpoczęcia potężnego programu inwestycyjnego. Pan Minister Korolec poinformował, że dwa tygodnie temu Rada Ministrów zdecydowała o powołaniu pełnomocnika rządu, który ma być odpowiedzialny za rozpoczęcie programu jądrowego w Polsce. Ponadto w ramach unijnego planu pobudzania gospodarki, Komisja Europejska zaproponowała, by ok. 2x250 mln € przeznaczyć na polskie projekty energetyczne, zwłaszcza dotyczące budowy instalacji CCS (wychwytywanie i sekwestracja CO₂). Sugeruje to, że UE zaczyna budować wspólną politykę energetyczną, gdyż po raz pierwszy mamy do czynienia z decyzją, by ze środków unijnych były finansowane ważne projekty energetyczne. Konkluzją wystąpienia Pana Ministra Korolca była nadzieja, że UE dalej będzie się rozwijała w tym kierunku, ponieważ tak istotne projekty powinny być współfinansowane ze środków unijnych.

Kolejny prelegent, Pan dr Mariusz Maciej Swora, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, przyrównał sukces Polski w Brukseli do gola strzelonego w ostatniej chwili, zaznaczając że nie zawsze tak będzie. Teraz trzeba się zastanowić jak skonsumować ten sukces i właśnie dlatego niezbędna jest wspólna strategia rozwoju dla przemysłu i energetyki. Już teraz należy rozpocząć prace analityczne.

Pani Marina Coey Prezes Zarządu firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. dodała, że Komisja Europejska będzie kontynuować prace nad Pakietem Energetyczno – Klimatycznym, dlatego musimy się skoncentrować na zebraniu pomysłów, przemyśleń i rozwiązań, które warto przedstawić do analizy KE. Również w tym celu firma Procesy

---

¹ Chodzi o 70 % średnich uprawnień z lat 2008 – 2012.

Inwestycyjne Sp. z o. organizuje debaty, które mogą być doskonałym narzędziem do wypracowania konkretnych propozycji dla tzw. III Pakietu Energetycznego.

Pan prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, przedstawił prezentację pt. „Alternatywne scenariusze polityki energetycznej Polski do 2030 roku – założenia i wyniki”. Stwierdził, że mecz był dobry, ale trzeba przyznać, że za późno rozpoczęliśmy trening. Teraz czeka nas finałna rozgrywka – wygrana to 1,7 mld € rocznie dodatkowych środków dla Polski, a przegrana to 2,8 mld € rocznie dodatkowych wydatków na uprawnienia do emisji CO₂. Aby odnieść sukces musimy inwestować 5 mld € rocznie w energetykę, od korzeni aż do liści. Kryzys finansowy dyktuje warunki na rynku kapitałowym, zatem zakładając wysokość niezbędnego wkładu własnego na poziomie 20-30%, na inwestycje będziemy musieli przeznaczyć 1-1,5 mld € rocznie. Z pewnością wpłynie to na wzrost cen energii. Dotychczasowe dofinansowanie unijne jest właściwie kroplą w morzu potrzeb. Może to nie rozwiąże problemów, ale z pewnością pomoże. Istotny będzie poziom przyznaných środków pomocowych.

Cele Europejskiego Pakietu Energetyczno - Klimatycznego można w Polsce osiągnąć różnymi sposobami, jednak wybór właściwej drogi wymaga rozszerzenia parametrów decyzyjnych poza obszar ekologii i energetyki. Pan prof. Żmijewski przedstawił siedem scenariuszy energetycznych, zapowiadając jednocześnie debatę sejmową skierowaną także do przedstawicieli rządu, podczas której dokładnie mają zostać zaprezentowane wszystkie te warianty, w celu zidentyfikowania optymalnej ścieżki rozwoju dla polskiej energetyki. Jednak nie tylko cena powinna być wyznacznikiem dobrej opcji. Trzeba określić wszystkie parametry i zastosować dobrze przemyślany scenariusz. Należy pamiętać, że tworzenie zielonej gospodarki wiąże się z restrukturyzacją gospodarki ze starego typu na nowy. Dlatego potrzebujemy zaangażowania w ten proces firm consultingowych i organizacji naukowych. Mówiąc przenośnie – możemy mniej się pocić, a więcej myśleć. Wszystkie zaoszczędzone pieniądze trzeba skierować nie tylko i wyłącznie na inwestycje w energetyce, choć energetyka o to prosi. Warto również wiedzieć, że przez 5 najbliższych lat wyniki tych inwestycji nie będą widoczne.

Reasumując, Pan prof. Żmijewski stwierdził, że teraz należy drastycznie poprawić wydajność gospodarki (nie tylko od strony technologicznej, lecz również strukturalnej), znacząco zwiększyć udział OZE (także w ciepłownictwie) oraz dynamicznie modernizować infrastrukturę (nie tylko źródła systemowe, ale też sieci, źródła rozproszone i użytkowanie).

Pan Tomasz Chruszczow, Dyrektor Biura Związku Pracodawców Polskie Szkło, Wiceprzewodniczący Forum CO₂, który zauważył, że w Brukseli wygraliśmy czas na

inwestycje i wprowadzenie nowych technologii w przemyśle, energetyce i gospodarce. Ponadto udało się nam wzmocnić pozycję Polski, która przedstawiła realne dane, poprawnie oceniła skutki gospodarcze Pakietu oraz brała aktywny udział w debatach i dyskusjach toczących się w Parlamencie Europejskim. Dodatkowo została nawiązana współpraca między wszystkimi sektorami gospodarczymi, w postaci koalicji przemysłu i energetyki, pod nazwą Green Effort Group. Zdecydowanie wzrosła świadomość społeczna (również mediów), że problem CO2 to nie abstrakcyjne rozważania „nawiedzonych” ekologów, ale kwestia przyszłości kraju, a redukcja emisji to kwestia bezpieczeństwa ekologicznego, ekonomicznego i energetycznego.

W Polsce, bezpieczeństwo energetyczne zapewniają duże zasoby węgla, dość stabilne dostawy gazu (w tym z własnych źródeł), potencjał wzrostu pozyskiwania energii z OZE. Jednak dużym zagrożeniem naszego bezpieczeństwa energetycznego jest wysoki wskaźnik nieefektywnego zużycia energii.

Następnie Pan Tomasz Chruszczow zwrócił uwagę na trwający kryzys finansowy, który wymusza zmniejszenie produkcji, a co za tym idzie zmniejszenie zapotrzebowania na energię. Jednak należy pamiętać, że kryzys minie, a gospodarka znów ruszy do przodu. Teraz mamy do wyboru dwie opcje – albo za kilka lat nasza gospodarka będzie starsza, zdekapitalizowana, pozbawiona kadr i konkurencyjności, albo wejdzie w fazę wzrostową - unowocześniona, efektywna, zużywająca mniej energii na jednostkę produkcji i wytworzonego dochodu – po prostu konkurencyjna.

Siłę gospodarki tworzy przemysł (wytwarzający realne dobra i usługi), efektywność, kapitał ludzki, infrastruktura dająca szansę na równomierny rozwój kraju oraz sprawne zarządzanie zasobami i zmniejszanie oddziaływań na środowisko. Jednak najważniejsi są odbiorcy – bez nich energetyka jest niepotrzebna. Od odbiorców zależy przyszłość sektora energetycznego i kraju. Dlatego też, Polski Rząd powinien opracować program antykryzysowy i przeznaczyć przeszło 90 mld PLN na pomoc dla przedsiębiorców związanych z przemysłem, którzy utrzymają zatrudnienie fachowców i wejdą w fazę wzrostową dobrze przygotowani.

Problem braku możliwości magazynowania energii w Polsce poruszył w swoim wystąpieniu Pan Andrzej Sikora, Prezes Instytutu Studiów Energetycznych. Polska staje się państwem o podwyższonym deficycie energetycznym, ma jednak bardzo ograniczone możliwości magazynowania energii – jedyną alternatywą jest gaz i ropa. Unia Europejska chce się uniezależnić od dostaw gazu z Rosji. W takiej sytuacji jedyna droga do Europy omijająca Rosję prowadzi przez Turcję. Ale wówczas dostawy gazu byłyby możliwe z Iraku, Iranu lub z obszarów Morza Kaspijskiego, które znajdują się w strefie wpływów Gazpromu. Koszty budowy inwestycji opartych na węglu są zdecydowanie wyższe niż tych opartych na gazie. Dlatego warto prowadzić rozmowy z Rosją, która jest nam bliższa

kulturowo. Pan Prezes Sikora porównał Rosję do rannego niedźwiedzia, który będzie machał łapami, ale nie zrobi nam krzywdy.

Następnie Pan Andrzej Sikora przedstawił szereg kwestii dotyczących polityki energetycznej Polski do 2030 roku nadal pozostających bez odpowiedzi:

- co się stanie jeśli wobec światowego kryzysu ekonomicznego UE odejdzie od pakietu 3x20?,
- jakie są długofalowe plany rządu wobec górnictwa węglowego?
- czy priorytetem rządu jest obecnie energetyka jądrowa?
- kto za wszystko zapłaci? jak wygląda uzgodniony bilans energetyczny i surowcowy kraju?
- czy skarb państwa docelowo będzie właścicielem firm energetycznych?
- jakie będą koszty implementacji całego Pakietu Energetycznego - Klimatycznego dla Polski, czy są to poważne skutki ekonomiczne, w tym przede wszystkim znaczący wzrost cen energii, inflacji, bezrobocia oraz spadek krajowej produkcji?

CZĘŚĆ DYSKUSYJNA

Pani Prezes Marina Coey podziękowała wszystkim prelegentom za przedstawienie prezentacji i zaprosiła uczestników do zadawania pytań lub wygłaszania własnych komentarzy.

Jako pierwszy głos zabrał Pan Dariusz Szwed reprezentujący Partię Zielonych 2004, który uznał, że negocjacje w Brukseli nie zakończyły się sukcesem, ponieważ interes Polski nie jest wycięty z Unii Europejskiej. Najważniejsza jest wspólna polityka energetyczna. Działania UE powinny się skoncentrować wokół budowy bezpieczeństwa energetycznego, wykorzystującego własne zasoby w postaci efektywności i OZE. Zgodnie z wyliczeniami Partii Zielonych 2004, w 2050 roku 150% zapotrzebowanie na energię można będzie zaspokoić poprzez mix OZE. Na przykład Turcja jest wytwórcą energii, który może pozyskiwać energię ze słońca i siły wiatru. W Polsce brakuje dyskusji na temat kształtu systemu energetycznego w Europie do 2050r. Według danych Międzynarodowej Organizacji Pracy, w procesie wykorzystywania OZE w celu pozyskiwania energii, tylko w Europie powstanie ok. 2,5-3 mln nowych miejsc pracy m.in. w sektorze termorenowacji budynków. Pan Dariusz Szwed wyraził także oburzenie, że polski rząd chce stworzyć miejsca pracy we Francji, przyjmując plany budowy elektrowni jądrowej wykorzystujące francuskie technologie jądrowe. Polska dostanie dodatkowe pieniądze, ale w rzeczywistości liczba miejsc pracy zmniejszy się o 15%. Powstaje pytanie na co pójdą pieniądze – na politykę własną czy francuską? Ponadto, Polska nie wprowadza powiązań

rynku energii np. z Czechami, które osłabić pozwoliłyby na osłabienie pozycji monopolistów i uwzględnienie w większym stopniu interesu konsumentów. Takie rozwiązanie przyczyniłoby się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego, powstawania nowych miejsc pracy i zwiększenia wzrostu gospodarczego. UE powinna wprowadzić także założenia koncepcji Zielonego Nowego Ładu; niestety głos Zielonych jest w tym temacie słabo słyszalny.

Następnie głos zabrał Pan Marcin Korolec, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki zdecydowanie dementując słowa Pana Dariusza Szveda odnośnie spekulacji, według których polski rząd prowadził negocjacje z Francją w sprawie technologii jądrowej. Bardzo dobrze się stało, że rząd podjął decyzję o rozpoczęciu programu jądrowego. Teraz mianowany pełnomocnik rządu będzie prowadził rozmowy z posiadaczami technologii jądrowej, a następnie zostanie ogłoszony przetarg. Natomiast nie było jeszcze żadnych decyzji.

Fałszywe jest również stawianie znaku zapytania w miejscu - efektywność energetyczna czy energia jądrowa. Oba scenariusze nie wykluczają się wzajemnie i będą realizowane równolegle. Scenariusz dotyczący efektywności z pewnością jest łatwiejszy i będzie wprowadzony dużo szybciej, natomiast program jądrowy będzie rozpisany na wiele lat.

W tym miejscu Pan prof. Żmijewski wyraził nadzieje, że wszyscy, zarówno zwolennicy jak i przeciwnicy energii jądrowej, zgodzą się co do jednej kwestii – Polska potrzebuje prawa atomowego, które ustaliłoby reguły gry. Budowanie elektrowni jądrowej bez dopracowanego prawa jest niedopuszczalne. W interesie bezpieczeństwa swojego i przyszłych pokoleń potrzebujemy rozwinięcia prawa atomowego. Oprócz prawa, musimy przygotować również biznes plan, który wyjaśni kwestię finansowania takiej inwestycji. Na koniec dodał, że można krytykować rząd, ale nie można posuwać się do kłamstwa.

Następnie Pan Ryszard Śnieżyk, ekspert z dziedziny ciepłownictwa powiedział, że program 3x20 nie jest dokładnie sprecyzowany. Zmniejszenie zużycia energii o 20% wiąże się z 20% spadkiem produkcji, a więc też z 20% redukcją CO₂.

Z kolei Pan Jerzy Kozieradzki reprezentujący gazetę Rynek Instalacyjny zwrócił uwagę na inny problem. Obecnie w sklepach i hurtowniach znajduje się ok 80% węglowych kotłów grzewczych. Właściciele takich kotłów nie palą w nim tylko węgla, ale również śmieci. W Polsce nie ma koncepcji jak stworzyć zielone ciepło. Przykładowo w Niemczech nie wolno wykorzystywać węgla jako opału w małych kotłowniach, ponieważ nie można wówczas oczyścić spalin. W Polsce nikt się nie zajmuje tym tematem.

Pan Jerzy Majchrzak. Dyrektor w Polskiej Izbie Przemysłu Chemicznego, zaznaczył, że przemysł chemiczny będzie musiał posługiwać się starymi narzędziami, ponieważ może zabraknąć pieniędzy na inwestycje w pozostałe gałęzie przemysłu. Ponadto dodał, że energetyka powinna bardziej zacieśniać relacje z odbiorcami, ponieważ gdy ceny prądu osiągną zbyt wysoką cenę – zabraknie odbiorców. Przykładem jest dzisiejsza młodzież, która poznała uroki zachodu i nie będzie chciała żyć w drogim kraju. Dzisiaj się wykluwa nasza przyszłość.

Pan prof. Krzysztof Żmijewski powiedział, że przyzwyczailiśmy się do dwóch źródeł dostawy ciepła – elektrociepłowni i pieców w gospodarstwach domowych, a przecież tak wcale nie musi być. W domach nie ma miejsca na węgiel, gdyż właśnie w ten sposób generuje się największą emisję CO₂. Rząd powinien przekonać ludzi, że jest to niekorzystne rozwiązanie. Potrzebne są dobre systemy motywacyjne. Kij się tu nie sprawdzi – potrzebna jest marchewka. Musimy mieć technologie godne XXI wieku i trzeba w nie inwestować. Nawiązał do argumentu, że zielona energia podniesie ceny żywności. Tymczasem docenienie pracy rolników i lepsze finansowanie wytwarzanej przez nich żywności wiąże się z awansem polskiej wsi. Obecnie rolnicy są niedoceniani.

Pan Tomasz Chruszczow wysunął końcowy wniosek całej dyskusji: należy pamiętać, że nie będzie gospodarki ani odbiorców energii, jeśli nie zaczniemy szukać technologii, które za kilkadziesiąt lat zastąpią obecne. Już teraz powinniśmy dyskutować jak powinna wyglądać polityka energetyczna Europy w 2050 roku. Jak najszybciej należy rozpocząć prace, by nowe technologie były gotowe wtedy, gdy będą potrzebne. Do realizacji tych celów niezbędna jest pomoc publiczna.

Dyskusję zamknęła Pani Prezes Marina Coey dziękując wszystkim za przybycie i udział w bogatej dyskusji. Zachęciła również do odwiedzania strony internetowej: www.proinwestycje.pl, gdzie znajdują się wszystkie materiały dotyczące debaty.